НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 52-653-11-6
Дата: 27 / 08 202 6 г.

12.06

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

ДОКЛАД

Относно: Общ законопроект за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители, изготвен на основание чл. 77, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, от приетите на първо гласуване на 25 август 2026 г. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители, № 52-654-01-71, внесен от нар. пр. Десислава Танева и група народни представители на 19 юни 2026 г. и Законопроект за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители, № 52-654-01-91, внесен от нар. пр. Георги Георгиев и група нар. пр. на 15 юли 2026 г.

Общ проект!

ЗАКОН
за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители

(обн., ДВ, бр. 58 от 1998 г.; изм., бр. 79 и 153 от 1998 г., бр. 12, 26, 86 и 113 от 1999 г., бр. 24 от 2000 г., бр. 34 и 41 от 2001 г., бр. 46 и 96 от 2002 г., бр. 18 от 2004 г., бр. 14 и 105 от 2005 г., бр. 18, 30, 34, 59, 80, 96 и 108 от 2006 г., бр. 13, 53 и 59 от 2007 г., бр. 16, 36, 43 и 100 от 2008 г., бр. 12, 32, 82 и 85 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 8 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15, 66, 101 и 109 от 2013 г., бр. 40 и 98 от 2014 г., бр. 12, 61 и 95 от 2015 г., бр. 45, 58 и 61 от 2016 г., бр. 13 и 58 от 2017 г., бр. 2, 18 и 77 от 2018 г., бр. 51 и 98 от 2019 г., бр. 21, 63 и 103 от 2020 г., бр. 61 и 102 от 2022 г., бр. 66 и 102 от 2023 г., бр. 39, 41, 70 и 85 от 2024 г., бр. 43 от 2025 г. и бр. 24 и 55 от 2026 г.)

§ 1. В чл. 9 се създават ал. 3 и 4:

„(3) Министерството на земеделието и храните може да предоставя на обединения на земеделски производители, регистрирани като юридически лица с нестопанска цел, определени за извършване на дейност в обществена полза, целеви финансови средства от бюджета на министерството за покриване на изчислената за държавата вноска в най-голямата европейска земеделска организация в Европейския съюз Copa-Cogeca.

(4) Финансирането по ал. 3 се предоставя само за неикономическа дейност, свързана с представителството и защитата на интересите на

българските земеделски производители, като предоставените публични средства не могат да се използват за друго предназначение. Средствата се изплащат от Министерството на земеделието и храните след предоставяне на заявление от обединението на земеделски производители за одобрено членство в Copa-Cogeca.“

§ 2. В чл. 9а т. 4 се отменя.

§ 3. В чл. 11 се създава нова ал. 3:

„(3) Фондът приема, проверява и взема решение по формуляри за кандидатстване и искания за плащане по мерки и инвестиции, финансирани от Социалния фонд за климата, когато е посочено в акт на Министерския съвет.“

ВАРИАНТ 1:

§ 4. В чл. 12, ал. 1 се създава нова т. 12:

„12. подкрепа при възникване на неблагоприятни климатични явления, катастрофични събития, природни бедствия, болести по растенията и животните, нашествия от вредители или екологичен инцидент чрез Взаимоспомагателния фонд по чл. 11, ал. 2, т. 2.“

ВАРИАНТ 2:

§ 4. В чл. 12, ал. 1 се създава нова т. 12:

„12. подкрепа при възникване на неблагоприятни събития чрез Взаимоспомагателния фонд по чл. 11, ал. 2, т. 2.“

§ 5. В чл. 14 се правят следните допълнения:

1. В ал. 1 се създават т. 15 и 16:

„15. средства от публично финансиране и средствата по чл. 19 от Регламент (ЕС) 2021/2115 за Взаимоспомагателния фонд по чл. 11, ал. 2, т. 2;

16. депозираните и непотърсени от правоимащите лица средства съгласно чл. 37в, ал. 7 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи и § 16 от Закона за изменение и допълнение на Закона за собствеността и ползуването на земеделските земи (обн. ДВ, бр. 14 от 2015 г.), за които 10-годишният срок е изтекъл.“

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) Средствата по ал. 1, т. 15 и 16 се разходват единствено за изпълнение на инструмента за управление на риска съгласно чл. 76,

параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/2115. Неизразходваните средства в края на годината се формират като преходен остатък, който се включва към бюджета за следващата година.“

§ 6. Създава се чл. 14а:

„Чл. 14а. (1) Взаимоспомагателният фонд по чл. 11, ал. 2, т. 2 се сформира от средства от публично финансиране, в т. ч. и от средствата по чл. 19 от Регламент (ЕС) 2021/2115.

(2) Средствата по ал. 1 се разходват единствено за изпълнение на инструмента за управление на риска съгласно чл. 76, параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/2115.“

§ 7. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Средствата по чл. 14, ал. 1, т. 16 се превеждат еднократно на Държавен фонд „Земеделие“ до края на месец януари на годината, следваща годината, в която 10-годишният срок е изтекъл.“

§ 8. В чл. 19, ал. 1 се създава нова т. 3:

„3. утвърждава за всеки прием указания за предоставяне на подпомагане по прилагането на инструмента за управление на риска по чл. 11, ал. 2, т. 2, определя размера на средствата при прилагането на този инструмент, както и размера на обезщетенията;“.

§ 9. В чл. 20 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Изпълнителният директор може да делегира със заповед част от предоставените му от управителния съвет правомощия за сключване на административни договори и/или за издаване на административни актове по чл. 12, ал. 7, както и за издаване на актове за установяване на публични държавни вземания по реда на Административнопроцесуалния кодекс на заместник изпълнителните директори и на директорите на областните дирекции на фонда.“

§ 10. В чл. 20а се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 3 се отменя.

2. В ал. 4 след думите „чл. 2д, ал. 2“ се добавя „и чл. 50, ал. 4“.

§ 11. В чл. 26б, ал. 4 се създава ново изречение второ: „Когато докладът от проверката на място е подписан с квалифициран електронен подпис, той се връчва на бенефициента чрез системата за електронни услуги (СЕУ) по чл. 30, ал. 2, т. 6.“ Досегашното изречение второ става изречение трето.

§ 12. Член 28 се изменя така:

„Чл. 28. (1) Комуникацията на Държавен фонд „Земеделие“ или Управляващия орган на Стратегическия план със съответните кандидати или бенефициенти, както и съобщаването на индивидуалните административни актове, електронните документи и електронните изявления, издадени от изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ или от оправомощените от него длъжностни лица, или от ръководителя на Управляващия орган на Стратегическия план, се извършва чрез съобщение в индивидуалния профил на съответния кандидат или бенефициент в СЕУ, като към съобщението се прикачва или се препраща към публикувания в системата индивидуален административен акт, електронен документ или електронно изявление.

(2) Индивидуалните административни актове, с които се отказва изцяло или частично изплащането на безвъзмездна финансова помощ по интервенциите по чл. 52, ал. 1, т. 1, се издават в срок до 31 декември на годината, следваща годината на подаване на заявления за подпомагане.

(3) Когато кандидатът или бенефициентът не е изтеглил документите по ал. 1 в срок до 10 работни дни от изпращането им, те се смятат за връчени в първия ден след изтичането на този срок.

(4) Изпращането и връчването на документи по електронен път се удостоверява с електронния запис за изпращането, съответно изтеглянето, съхранен в СЕУ.

(5) Кандидатите и бенефициентите изпращат отговор, когато такъв се изисква, в срок, определен в наредбата по чл. 30, ал. 6. Сроковете за отговор започват да текат от деня, следващ връчването по ал. 3.

(6) След изтичането на срока за отговор по ал. 5 кандидатите и бенефициентите нямат право да предоставят документи и информация. Предоставените документи и информация след изтичането на срока, определен в наредбата по чл. 30, ал. 6 или такива, които не са изрично изискани, се считат за неполучени от органите по ал. 1 и не подлежат на разглеждане. Документи, които не са изпратени чрез СЕУ, не се разглеждат.

(7) Съгласието на кандидатите или бенефициентите за приемане на индивидуални административни актове, електронни документи, изявления

и комуникация и за съобщаване се приема за дадено с подаването на заявление за подпомагане или на искане за плащане в СЕУ.“

ВАРИАНТ 1:

§ 13. Създава се чл. 33д:

„Чл. 33д. (1) Министерството на земеделието и храните създава и поддържа цифрови географски данни за площи с оранжерии и трайни насаждения, които включват данни:

1. за оранжериите:

а) данни за местоположение и площ;

б) номер на разрешение за ползване, включително на съпътстващите системи, когато е приложимо, или документ за собственост;

в) покритие на конструкция;

г) съпътстващи системи за водоснабдяване, електроснабдяване, отопление, вентилация и други;

д) други атрибутивни данни;

2. за трайните насаждения:

а) данни за местоположение и площ;

б) вид/сорт на отглежданите култури;

в) година на създаване;

г) разстояние на засаждане/схема на засаждане;

д) възможност за напояване;

е) възможност за противоградова защита (мрежи и наземни генератори);

ж) други атрибутивни данни.

(2) В данните за трайните насаждения по ал. 1, т. 2 не се включват данните, които са служебно събрани във връзка с регистри, както и данни за дървесни култури с кратък цикъл на ротация.

(3) Данните по ал. 1 могат да се използват за извършване на административни проверки от Държавен фонд „Земеделие“.

(4) Условията и редът за създаване, поддържане, достъп и ползване на данните по ал. 1 се уреждат с наредба на министъра на земеделието и храните.“

ВАРИАНТ 2:

§ 13. Създава се чл. 33д:

„Чл. 33д. (1) Министерството на земеделието и храните създава и поддържа база данни за площи с оранжерии, оранжерии-парници и трайни насаждения.

(2) Съдържанието на базата данни по ал. 1, както и условията и редът за създаването, поддържането, достъпът и ползването на информация от нея се уреждат с наредбата по чл. 30, ал. 6.“

§ 14. В чл. 54 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, т. 4:

а) в буква „а“ думата „година“ се заменя с „годината“;

б) в буква „б“ думата „година“ се заменя с „годината“;

в) буква „в“ се изменя така:

„в) доходите на лицето от селскостопанска дейност съставляват минимум 10 на сто от общия приход на предприятието съгласно данните, съдържащи се в подадената годишна декларация в Националната агенция за приходите за най-близката приключила данъчна година спрямо годината на подаване на заявление за подпомагане, или“;

г) създава се буква „г“:

„г) годишният размер на директните плащания е минимум 2 на сто от общите приходи, получени от лицето от неселскостопански дейности през най-близката приключила данъчна година спрямо годината на подаване на заявление за подпомагане.“

2. В ал. 4 думата „допустимите“ се заменя със „заявените“.

3. Създава се ал. 5:

„(5) За проверка на обстоятелствата по ал. 1, т. 4 се използват официални данни, предоставени на Държавен фонд „Земеделие“ от Националната агенция за приходите и Националния статистически институт, за всяка данъчна година. Данните за физическите лица, включително от дейност като едноличен търговец, се вземат предвид ако са подадени в сроковете по чл. 53, ал. 1 и 2 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица, а за юридическите лица - в сроковете по чл. 92, ал. 2 и чл. 252, ал. 1 от Закона за корпоративното подоходно облагане.“

§ 15. В чл. 55 се правят следните изменения:

1. В ал. 2 думата „заповед“ се заменя със „заповеди“.

2. В ал. 4 думите „и заповедта“ се заменят с „ръководството и заповедите“.

ВАРИАНТ 1:

§ 16. В чл. 68, ал. 1 се създава т. 5:

„5. условията и реда за прилагане на интервенцията по чл. 76, параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/2115, за оценка на щетите, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията.“

ВАРИАНТ 2:

§ 16. В чл. 68 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) точка 3 се отменя;

б) създава се т. 5:

„5. условията и реда за прилагане на интервенцията по чл. 76, параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/2115, включена в Стратегическия план, за оценка на щетите, за условията и реда за изплащане, за отказ за изплащане и намаления на плащанията и за оттегляне на изплатената финансова помощ.“

2. В ал. 4 се създава ново изречение второ: „Когато периодът на приема е по-кратък от един месец, кандидат за подпомагане може да иска разяснения в срок до 7 дни от началната дата за подаване на заявленията за подпомагане.“ Досегашните изречения второ, трето и четвърто стават съответно изречения трето, четвърто и пето.

3. В ал. 5 се създава изречение четвърто: „Заинтересованите лица могат да изпращат писмени предложения и възражения по публикуваните проекти за изменение при условията и в срока по ал. 3, като в случаите на удължаване на срока за подаване на заявления за подпомагане срокът за писмени предложения може да бъде един ден.“

§ 17. В глава пета, раздел IV се създава чл. 68а:

„Чл. 68а. (1) Министърът на земеделието и храните определя с наредба условията и реда за прилагане на интервенцията по чл. 78а от Регламент (ЕС) 2021/2115, включена в Стратегическия план, за предоставяне и изплащане на подпомагане, за отказ за изплащане и намаляване на плащанията.

(2) Ръководителят на Управляващия орган на Стратегическия план издава заповеди за приеми по интервенцията по ал. 1.

(3) Проектите на заповеди по ал. 2 се публикуват на интернет страницата на Стратегическия план и в СЕУ. Заинтересованите лица могат да изпращат писмени предложения и възражения по публикуваните проекти в определен от Управляващия орган срок, който не може да бъде по-кратък от една седмица.“

ВАРИАНТ 1:

§ 18. В чл. 70, ал. 2 се правят следните допълнения:

1. В т. 4 накрая се добавя „включително интервенцията по чл. 68, ал. 1, т. 5“.

2. В т. 5 накрая се добавя „включително интервенцията по чл. 68, ал. 1, т. 5“.

ВАРИАНТ 2:

§ 18. В чл. 70, ал. 2 думите „67 и 68“ се заменят с „67, 68 и 68а“.

§ 19. В чл. 72 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Не се налагат административни санкции за интервенциите по чл. 78а от Регламент (ЕС) 2021/2115.“

§ 20. В чл. 74 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „с акт“ се добавя „за финансова корекция“, а след думите „чл. 73“ се добавя „ал. 3, 4, 5, 7, 8, 10 и 11“.

2. В ал. 2 думите „акта и по реда на чл. 73“ се заменят с „акт за финансова корекция и по реда на чл. 73, ал. 3, 4, 5, 7, 8, 10 и 11“.

§ 21. В чл. 82 след думите „т. 2“ се добавя „и 3“.

ВАРИАНТ 1:

§ 22. В Допълнителните разпоредби в § 1 се създават нови т. 44 и 45:

„44. „Инструмент за управление на риска“ е вид инструмент по смисъла на чл. 76, параграф 3, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2021/2115.

45. „Оранжерия“ е съоръжение по § 5, т. 83 от Закона за устройство на територията.“

ВАРИАНТ 2:

§ 22. В Допълнителните разпоредби в § 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 33 думата „интервенцията“ се заменя със „заявлението за подпомагане“.

2. В т. 38 в изречение първо думата „интервенцията“ се заменя със „заявлението за подпомагане“ и в изречение второ накрая се добавя „с изключение на случаите, посочени в Стратегическия план“.

3. Създават се нови т. 44, 45 и 46:

„44. „Оранжерия“ е неподвижно съоръжение за целогодишно или сезонно отглеждане на растителни видове с трайна конструкция, осигуряваща пропускане на дневна светлина, с височина, позволяваща свободен човешки достъп със или без съпътстващи производствени инсталации.

45 „Оранжерия-парник“ е съоръжение, в което сезонно се отглеждат растителни видове, с временна преносима конструкция с площ под 200 квадратни метра, покрита с полиетилен, поливинил или друга подходяща

материя, без съпътстващи производствени инсталации, с височина, непозволяваща свободен човешки достъп.

46. „Съпътстващи производствени инсталации“ са инсталации за водоснабдяване, електроснабдяване, отопление, вентилация, помощни (обслужващи) сгради и постройки и други, необходими за производствения процес.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ВАРИАНТ 1:

§ 23. (1) До една година от влизането в сила на закона Министерството на земеделието и храните създава и въвежда в действие цифровите географски данни по чл. 33д.

(2) В едномесечен срок от въвеждането в действие на данните по ал. 1 Държавен фонд „Земеделие“ и другите компетентни структури в системата на Министерството на земеделието и храните осигуряват служебно въвеждане в нея на документи и налична информация от извършени проверки.

ВАРИАНТ 2:

§ 23. В срок до една година от влизането в сила на този закон Министерството на земеделието и храните създава базата данни по чл. 33д.

ВАРИАНТ 1:

§ 24. (1) В срок не по-късно от 31 май 2027 г. се извършва инвентаризация на съществуващите площи с трайни насаждения и оранжерии.

(2) Министърът на земеделието и храните или оправомощени от него длъжностни лица със заповед назначават комисии за извършване на инвентаризация по ал. 1. Комисиите включват представители на институти от Селскостопанската академия, когато е необходима специфична експертиза, на Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол и представители на съответната областна дирекция „Земеделие“.

(3) Инвентаризация на площите с трайни насаждения и оранжерии се извършва след проверка на място, проведена в присъствието на собственика или на негов представител. При инвентаризацията на площите с трайни насаждения не се включват площи, заети с дървесни видове с кратък цикъл на ротация.

(4) За резултата от проверката по ал. 3 съответната комисия изготвя констативен протокол по образец, утвърден от министъра на земеделието и храните, който съдържа информация по чл. 33д. Екземпляр от протокола се

връчва на собственика и на членовете на комисията. Протоколът е официален документ, който удостоверява информацията за трайните насаждения и оранжериите.

ВАРИАНТ 2:

§ 24. (1) В срок не по-късно от 1 март 2027 г. се извършва проверка на съществуващите площи с оранжерии, оранжерии-парници и трайни насаждения.

(2) Министърът на земеделието и храните или оправомощени от него длъжностни лица със заповед назначават комисии за извършване на проверката по ал. 1. Комисиите включват представители на съответната областна дирекция „Земеделие“ и на Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол, а когато за извършване на проверката е необходима специфична експертиза - и представители на институти от Селскостопанската академия.

(3) Проверката по ал. 1 се извършва на място и в присъствието на собственика/ползвателя или на негов представител.

(4) При проверката на площите с трайни насаждения не се включват площи, заети с дървесни видове с кратък цикъл на ротация.

(5) За резултата от извършената проверка комисията изготвя констативен протокол по образец, утвърден от министъра на земеделието и храните. Екземпляр от протокола се връчва на лицата по ал. 3 и на членовете на комисията.

§ 25. Издадените до влизането в сила на този закон индивидуални административни актове се връчват по досегашния ред.

§ 26. В Закона за собствеността и ползването на земеделските земи (обн., ДВ, бр. 17 от 1991 г.; попр., бр. 20 от 1991 г.; изм., бр. 74 от 1991 г., бр. 18, 28, 46 и 105 от 1992 г., бр. 48 от 1993 г.; Решение № 12 на Конституционния съд от 1993 г. – бр. 64 от 1993 г.; изм., бр. 83 от 1993 г., бр. 80 от 1994 г., бр. 45 и 57 от 1995 г.; Решение № 7 и 8 на Конституционния съд от 1995 г. – бр. 59 от 1995 г.; изм., бр. 79 от 1996 г.; Решение № 20 на Конституционния съд от 1996 г. – бр. 103 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г.; Решение № 3 на Конституционния съд от 1997 г. – бр. 15 от 1997 г.; изм., бр. 62, 87, 98, 123 и 124 от 1997 г., бр. 36, 59, 88 и 133 от 1998 г., бр. 68 от 1999 г., бр. 34 и 106 от 2000 г., бр. 28, 47 и 99 от 2002 г., бр. 16 от 2003 г., бр. 36 и 38 от 2004 г., бр. 87 от 2005 г., бр. 17 и 30 от 2006 г., бр. 13, 24 и 59 от 2007 г., бр. 36 и 43 от 2008 г., бр. 6, 10, 19, 44, 94 и 99 от 2009 г., бр. 62 от 2010 г., бр. 8 и 39 от 2011 г., бр. 25 и 44 от 2012 г., бр. 15, 16 и 66 от 2013 г., бр. 38, 49 и 98 от 2014 г., бр. 12, 14, 31, 61 и 100 от 2015 г., бр. 61 от 2016 г., бр. 13

и 58 от 2017 г., бр. 42, 55 и 77 от 2018 г., бр. 61 от 2019 г., бр. 79 от 2020 г., бр. 13 от 2021 г. и бр. 102 от 2022 г. и бр. 33, 39 и 70 от 2024 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 18, ал. 4 думите „както и реда за тяхното регистриране“ се заличават.

2. В чл. 37в, ал. 7 се създава изречение пето: „Депозираните суми, които не са били потърсени от правоимащите лица в 10-годишния срок се превеждат по сметката за чужди средства по бюджета на Държавен фонд „Земеделие“ за финансиране на Взаимоспомагателния фонд по чл. 11, ал. 2, т. 2 от Закона за подпомагане на земеделските производители.“

§ 27. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ЗЕМЕДЕЛИЕТО,
ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ:
ЯВОР ГЕЧЕВ